

Omgevingsvisie Maastricht

Verslag dialoogsessie Raad en College

25 januari, dialoogsessie over de omgevingsvisie in wording!

Op zaterdagochtend 25 januari 2025 verzamelden een afvaardiging van de gemeenteraad en het college van Maastricht zich bij het StayOkay hotel. Ze gingen samen met het ambtelijk projectteam in gesprek over de inhoud van de omgevingsvisie. Ook de pers en een aantal geïnteresseerde bewoners die zich hadden aangemeld waren aanwezig. Zij werden ook van harte uitgenodigd deel te nemen aan het gesprek.

De omgevingsvisie is hét toekomstgericht visiedocument voor de leefomgeving. Het beschrijft hoe we de fysieke leefomgeving willen gebruiken, beheren en ontwikkelen richting 2040. Het is daarom belangrijk om te komen tot een gedragen omgevingsvisie. Daar maakten we deze zaterdagochtend ruim baan voor.

We blikken terug op een succesvolle ochtend vol inspiratie, waarbij iedereen werd gevraagd om belangrijke aspecten voor een goede woon-, leef- en werkomgeving mee te geven. Dit resulteerde in een heleboel flipovers vol nuttige inbreng. Daarnaast werd door gastspreker Floris Alkemade een gezamenlijke ambitie aangewakkerd om met de omgevingsvisie te gaan voor goud!

Repareren met goud – geïnspireerd door Floris Alkemade

Floris Alkemade, architect, stedenbouwkundig ontwerper en voormalig Rijksbouwmeester, trapte de ochtend af met zijn doorkijk op Maastricht richting 2040. Een pakkend verhaal vol praktische tips voor onze omgevingsvisie:

“Bouw een stad waar al een stad is.”

Bouw verder aan de bestaande stad, in de stad. Kies niet voor uitbreiding in onbebouwd gebied. De voordelen van inbreiding, hoger bouwen en het benutten van de bestaande stad en woningvoorraad zijn mits zorgvuldig ingepast groot. Verdichten en groen zijn geen contrasterende begrippen.

“Een brug bouw je vanaf twee oevers: voer het gesprek”

Voer het gesprek over de omgevingsvisie, en óók de vertaling en uitvoering ervan. Doe dit met bewoners en partners in de buurten. Gebruik hierin de kracht van ontwerpen, in bijvoorbeeld buurtateliers. De omgevingsvisie is de agenda van de stad, via buurtateliers ga je dit concretiseren met respect voor ieders perspectief.

“Heb een leidmotiv!”

Heb een verhaal van waaruit je kunt vertellen waar je naartoe wilt, een *leidmotiv*. Spreek mensen aan op idealisme. Dat maakt het makkelijker om vooruit te kijken, naar de toekomst en naar wat allemaal zou kunnen zijn!

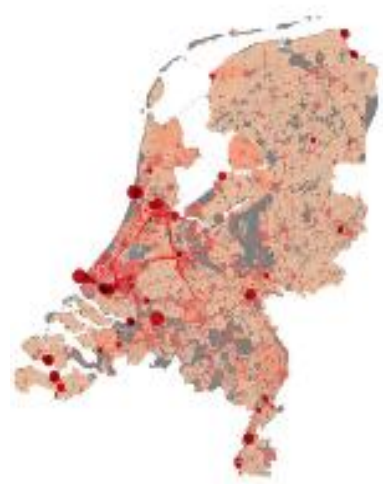
Vragen uit de zaal Gevolgd door goede vragen uit de zaal. Over hoe verdichting op een goede manier kan samengaan met voldoende ruimte voor het tegengaan van hittestress en het voorkomen van wateroverlast. Alkemade geeft aan dat dit kan en ook al elders bewezen is, mits je deze vraagstukken al vroeg in de plannen en ontwerpen meeneemt en accepteert dat dit maatwerk is. Wonen achter wonen kan een vorm van verdichting zijn, maar vraagt volgens Alkemade ook altijd om gebiedsgericht maatwerk.

Een punt van zorg kwam ter sprake over de uitvoering van de omgevingsvisie: Hoe zorgen we dat alle mooie en goede ambities niet het onderspit delven zodra het in de uitvoering om geld en middelen gaat? Alkemade adviseert de gemeente om meer náást projectontwikkelaars te gaan staan. “Verplaats je in hun perspectief en neem ze van daaruit mee in je verhaal, het zogenaamde leidmotiv.”

Dit grotere verhaal, het elkaar aanspreken op idealisme en het belang van een goede uitleg hierover kwam ook terug als antwoord op de vraag hoe je voorkomt dat het in gesprek met de stad meer over details in plaats van de grotere keuzen gaat.

Dia uit de presentatie van gastspreker Floris Alkemade

Parijs halen
Energietransitie

Eén miljoen woningen
Woningbouwopgave

Droge voeten & een koel hoofd
Klimaatadaptatie

Kringlooplandbouw
Landbouwtransitie

DE ECHO VAN AL DIE GROTE VRAGEN LANDT OP HET EIGEN GRONDGEBIED

Dia uit de presentatie van gastspreker Floris Alkemade

Samen aan de slag!

Begeesterd door Alkemade ging de zaal daarna zelf aan de slag. Aan de hand van de 3 thema's - woonomgeving, werkomgeving en leefomgeving - werd er vervolgens een beroep gedaan op ieders eigen expertise en inzicht om bij te dragen aan een betere fysieke omgeving van Maastricht. In 6 groepen van zo'n 8 personen bogen de deelnemers zich over de vraag:

“Welke aspecten zijn belangrijk om mee te nemen in de omgevingsvisie en hoe draagt dat bij aan een betere woon-, werk- of leefomgeving?”

Woonomgeving: kwaliteit voor kwantiteit Over een aantal zaken waren de aanwezigen het zaterdag snel eens: we moeten segregatie tegengaan en bouwen voor gemengde buurten en gemeenschappen. Extra aandacht verdienen daarbij het bouwen voor doorstroming, met levensloopbestendige woningen en woonvormen voor ouderen en zorgbehoevenden. Het betaalbaar bouwen, en bouwen voor blijvers: bouw om talent aan de stad te binden. Benut hierbij de bestaande woningvoorraad én de samenwerking met de regiogemeenten.

Het principe van “bouwen waar al een stad is” wordt onderschreven, maar met de voorwaarden dat hiervoor geen kwalitatieve openbare ruimte verloren gaat. Hoger bouwen als antwoord op deze voorwaarde was voor veel deelnemers een optie. De openbare ruimte is namelijk juist belangrijk voor ontmoeting, vergroening, beweging, het tegengaan van hittestress en voor de opvang van water. En heel belangrijk: met behoud van karakter van de huidige buurt en in goede balans en samenwerking met de huidige bewoners. De aanwezigen gingen in gesprek over de vraag of het toevoegen van 8.000 tot 12.000 past bij de maatschappelijke ambitie en opgaven.

Werkomgeving: aandacht voor de praktijk In het gesprek over werken in Maastricht kwamen de volgende punten sterk naar voren:

- Meer aandacht voor praktijkgericht leren en werken, juist ook in de buurten.
- In de binnenstad inzetten op meer ruimte voor groen, voetgangers en de inwoners, en minder voor auto's en (bezoekers)parkeren.
- Inzetten op combinaties van wonen en werken, mits zorgvuldig.

- Investeer in je verbindingen en samenwerkingen op (Eu)-regionale schaal.
- Doe dit duurzaam en circulair! En ook hier wordt de oproep van Alkemade onderstreept: voer de omgevingsvisie buurtgericht uit met bijvoorbeeld buurtateliers.

Leefomgeving: ‘vergroenen’ en ‘verblauwen’ In de gesprekken over de leefomgeving was er veel draagvlak voor de eerste conceptvoorstellen voor in de omgevingsvisie, zoals dit zaterdag ter ondersteuning van het gesprek op panelen stonden. Namelijk het vergroenen van de stad met een groennorm en het maken van nieuwe groene, parkzones aan de randen van de stad. Het versterken van de Natura2000 gebieden en het vergroten van de sponswerking van de stad door meer ruimte te geven voor het opvangen van water, om zo de waterveiligheid te verbeteren. En het ruimte bieden voor de transitie naar duurzame energie en mobiliteit. Met een aantal creatieve ideeën, zoals een watertaxi! Maar ook belangrijke aandachtspunten, zoals de betaalbaarheid van de energietransitie, het verduurzamen van de industrie en de noodzaak om als gemeente keuzen te moeten maken voor het algemeen belang, het groter goed.

Samen voor goud! De bijeenkomst op zaterdag 25 januari 2025 is onderdeel van het proces om samen met de gemeenteraad de omgevingsvisie vast te stellen. Het resultaat van deze zaterdag wordt meegenomen in het voorontwerp van de omgevingsvisie, een eerste conceptversie. Met een peilingvoorstel leggen we dit voorontwerp graag in maart in de Domeinvergadering Fysiek aan de gemeenteraad voor. Om daarna samen verder te werken aan de omgevingsvisie, met beoogde besluitvorming door de gemeenteraad aan het eind van dit jaar.

HET CRUCIALE BELANG VAN EEN LANGE TERMIJN VISIE EN EEN SAMENHANGEND BELEID

Zinssnede uit de presentatie van gastspreker Floris Alkemade

Gemeente Maastricht

